

TRANSILVANIA

FŌIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 7.

SIBIIŪ, 15 IULIŪ 1895.

Anulŭ XXVI.

Generalulŭ Traianŭ Doda,

unulŭ din eroii armatei monarhiei precum și ai naȚiunii nŃstre, a rēposatŭ la 4/16 Iuliŭ în Caransebeșŭ, după îndelungate suferinȚe, în etate de 73 ani, și a fostŭ înmormētatŭ cu mari onoruri bisericesci, civile și militare Vineri 7/19 Iuliŭ a. c.

Fiă-i țerāna ușŃră și memoria cu laudă!

ESAMENELE SCŃLEI CIVILE PUBLICE DE FETE DIN SIBIIŪ.

Conform programei publicate în Nr. 5. alŭ acestei foi, esamenele dela scŃla civilă publică de fete cu internatŭ a AsociaȚiunii transilvane pe anulŭ scolarŭ 1894/5, s'aŭ ținutŭ în țilele de 13/25 pānă la 16/28 Iuniŭ a. c., și s'aŭ terminatŭ cu producȚiuni musicale, declamaȚiuni și cāntări din partea elevelorŭ și cuvinte de încheiere din partea delegatului Comitetului și a directorului.

După instrucȚiunea ministerială în cauza esamenelorŭ acestorŭ scŃle, carea o publicămŭ la altŭ locŭ, presidiulŭ la aceste esamene l'a purtatŭ comisarulŭ guvernialŭ dlŭ Emilŭ de *Trauschenfels*, inspectorŭ scolarŭ alŭ comitatului Sibiiŭ, împreună cu delegatulŭ On. Comitetŭ, secretarulŭ AsociaȚiunii *Z. Boiu*.

Esamenele au decurs în bună ordine, probându și de astădată, că șola noastră este la nivelul culturii de astăzi, atât în ce privește instrucțiunea, cât și în privința educației.

Participarea publicului din loc și din părți mai depărtate a fost viuă; deosebit interes au manifestat părinții elevilor, cari parte mare au venit din considerabile depărtări: Transilvania, Bănatul, Ungaria proprie, Bucovina, chiar și din România.

Sub tot decursul examenelor a fost deschisă expoziția lucrurilor de mână femeiesci, confecționate de eleve, începând dela cele mai simple lucruri de mână, până la cele mai delicate și mai frumoase croșetări, cusături, albituri și gătiri de haine, cari facu puntea de trecere dela șolă în viața practică.

Programa IX. a șolei, cu un bun elaborat de prof. Dr. Vasilie Saftu, intitulată: „Șolele superioare de fete“, și cu îndatinatele *Sciri școlare* din partea direcției credem că va fi tuturor, și cu deosebire celor ce au fost prezenți, un plăcut suvenir.

Mărți la 25 Iuniu nou a fost examenul privat cu elevele cursului complementar, al caror număr se urcase la 11, și anume d-șorele: Hortensia Cosma, Cornelia Manu, Victoria și Cornelia Muciu-Urechiă, Maria Popescu și Sofia Vasilie din Sibiu, Ecaterina Antonescu din Râmnicu-sărat, Octavia Barițiu din Năseud, Minodora Radivoevici din Bozovici, Maria Seleschi din Borinesci (Bucovina) și Victoria Venter din Arad.

Mercuri și Joi s'au ținut examenele cu elevele celor IV clase ale șolei civile. Ear Vineri dimineața dela 9—11½ au urmat încheierea solemnă a anului școlar cu cântări chorale, declamațiuni în limba română, maghiară, germană și francesă, în fine cu producțiuni în musica vocală și instrumentală, cari tote au secerat plăcerea și viile aplause ale numerosului și distinsului public ascultătoriu. Ear în-

cheierea s'a făcută cu unŭ scurtŭ cuvântŭ din partea delegatului comitetului și a directorului scolarŭ.

Delegatul comitetului a ȃisŭ cam următorele :

Preastimatŭ publicŭ ascultătoriu! Onorată Direcțiune și corpŭ didacticŭ! Iubite eleve!

Cu viŭ interesŭ am însoțitu mersulŭ examenelorŭ scólei civile publice de fete, carea cu mari jertfe o a întemeiatŭ și cu părintescă bunavoință o susține și îngrijesce iubita nóstră Asociațiune transilvană pentru literatura română și cultura poporului românŭ. Seria acestorŭ esame ne o am începutŭ cu studiulŭ religiunei și o am și terminatŭ cu cântări de laudă cătră celŭ Preainaltŭ, care este dătătoriu tuturilor bunătăților. Cu acestŭ simțemētŭ de fiiescă mulțemită se încheiamŭ și acestă festivitate scolară; căci Dumneȃeu a scutitŭ scumpa nóstră instituțiune scolară și în anulŭ acesta de tótă calamitatea; și în numărulŭ acela completŭ în întregŭ, în care scóla a priimitŭ la prima Septembrie anulŭ espiratŭ pre iubitele sale eleve, venite aici din tóte părțile româniei, ea redă astăȃi doioșilorŭ părinți pre iubitele fiice, pre care aceștia i le-aŭ încredințatŭ ei.

Însărcinatŭ din partea On. Comitetŭ alŭ Asociațiunei cu onorificulŭ mandatŭ de delegatŭ alŭ seŭ pentru aceste esame, vinŭ cu bucuriă a constata, și sperŭ a fi în deplinŭ acordŭ cu DVóstră, că esamele terminate astăȃi ni-aŭ datŭ din nou înălțătoriu aspectŭ, că scóla nóstră, consciă de chiămarea sa, se susține la nivelulŭ scólei moderne de astăȃi. Meritulŭ se cuvine în prima liniă Onoratei Direcțiunii și On. corpŭ didacticŭ, carele cu deligință neobosită, cu zelŭ nefrântŭ, cu devotamentŭ din inimă, a consacratŭ puterile sale nobilei probleme a educațiunei și instrucțiunei. Și nu potŭ a nu amintí la acestŭ locŭ în specialŭ de stimata Direcțiune a internatulu, ba me simtŭ datorŭ a pronuncia mulțemirea On. Comitetŭ cătră stimata D-șóră directriță a aceiuia, carea cu bunŭ tactŭ și cu adevărată iubire ca de mamă a supraveghiatŭ

internatulul concređutú îngrijirei sale, și a făcutú, ca copilele se simtă cu mai puținú greú depărtarea lorú din brațele mamei de acasă.

DVóstră, iubite eleve, cu bucuriă puteți reprivi asupra ostenelelorú din anulú espiratú și a secera părintescile nóstre mulțemiri cu progresele, ce ați făcutú. Unele din DVóstră, după o paușă bine meritată și după o plăcută petrecere în sinulú casei părintesci, aveți a ve reíntórce aici și a continua lucrulú începutú; siliți-ve a rămáne íntru tóte cele bune, ce vi le-ați căștigatú în acéstă scólă, și ceea-ce ve lipsese încă, a ve agonisi cu diligința de până acum și în anii următori. Ear acelea din DVóstră, cari cu đina de astăzi ve luați remasú - bunú dela acéstă a dóua casă părintescă, și dela dragile sorióre, ce vi le-a datú ea, pēștrați cu iubire suvenirile acestei case, și ceea-ce ați ínvētatú aici, comprobați și în viēta practică, în carea íntrați. Prin portarea DVóstră veți avé se susțineți și se propagați bunulú prestigiú, de care se bucură acestú institutú în sinulú iubitulú nostru poporú!

În fine, On. Publicú ascultătoriú! primiți espresiunea viuei mulțemite a On. Comitetú alú Asociațiunei pentru interesulú celú viú și căldurósa bună-voință, ce ați aretatú și cu acéstă ocașiune cătră scólă nóstră de fetițe, și íntruniți, ve rog, urările DVóstră cu ale nóstre, ca scumpa nóstră Asociațiune transilvană, creatórea și protectórea acestei instituțiunii scolare, se trăiēscă, se prospereze și se continue a trāmite rađele binefăcētóre ale luminei și virtuții până în regiunile cele mai índepărtate, în cari strābate dulcea nóstră limba romānă!“

La aceste cuvinte, ínsotițe de vii aplause, directorulú scólei, Dr. V. *Bologa*, totú în aplausulú publiculú đise cam urmátóarele :

Venerabile d-nule delegatú! Onoratú publicú!

Poporulú nostru a ajunsú acelu gradú alú desvoltărei, când s'a simțitú adēncú în sinulú seú necesitatea rădicărei unei scóle superióre de fete. Și bărbații, devotați intereselorú poporului, aú jertfitú multú în proporție cu puterile lorú și

aŭ întrupatŭ idea, respective aŭ întemeiatŭ acestŭ institutŭ, pentru-ca se asigure femeii române partea ce i se cuvine din domeniulŭ sciinței și moralei, ca tovarășă nedespărțită a românului atâtŭ de multŭ și greu cercatŭ.

Jertfele lorŭ ne-aŭ rămasŭ noue moștenire ca o comoră neprețuită, spre a o exploata în folosulŭ nĂmului. AcĂsta e credința nĂstră nestrămutată, *cĂci celŭ-ce nu respectĂzĂ jertfele culturale și umanitare ale unui poporŭ, acela comite mai multŭ decĂtŭ pĂcatŭ!*

Noi am primitŭ în tĂmna trecută odorulŭ onorabililor pĂrinți, ca sĂ contribuimŭ după preceptele înțeleptei pedagogii la acea *zestre morală și intelectuală a ficelorŭ române*, care n'are sĂmĂnŭ pe pĂmĂntŭ și e neprețuibilă în viața de tĂte țilele. AcĂsta implică în sine chiĂmarea nĂstră, și ținta nĂstră supremă, și în sporiulŭ acestei lucrĂri încheiĂmŭ și acestŭ anŭ scolarŭ cu liniștită consciință, cĂ am satisfĂcutŭ intențiilorŭ nobile ale pĂrinților și autoritĂții nĂstre superiĂre, care este espresia voinței poporului.

Așa am lucratŭ pĂnă acum, așa vom continua și în viitorŭ“.

Exprimă apoi mulțemită, în numele direcțiunii scolare, tuturorŭ factorilorŭ, puterilorŭ didactice, ordinare și ajutĂtĂre, cari aŭ contribuitŭ la conducerea și la realizarea problemelorŭ culturale și de educațiune ale institutului.

În sfĂrșitŭ anunțĂ, cĂ procsimulŭ anŭ scolarŭ se va începe după normele din vigĂre la 1 Septembrie 1895. st. n., în care privință se va publica și unŭ *avisŭ* la timpulŭ sĂu.

Astfelŭ se încheiĂ anulŭ scolarŭ 1894/5. O caracteristică îmbucurĂtĂre a acestui anŭ a fostŭ, între alte bune, și numĂrul celŭ mare alŭ elevelorŭ, celŭ mai mare din cei 9 ani scolarĂ de pĂnă acum, și anume 64 eleve din internatŭ, ear preste totŭ 80 eleve, și împreună cu ale scĂlei elementare a Reuniunii femeilorŭ din Sibiiŭ 110 eleve.

UrĂrile nĂstre cele mai bune și pentru anulŭ urmĂtoriu!

DESPRE ÎNVĚȚĂMÎNTULŪ RELIGIUNEÎ.

Dilele acestea a apărutŭ :

„*Protocolulŭ adunărei generale a V-a a Reuniunei învĚțătorilorŭ români gr. or. din diecesa Aradului*“, cu protocoalele ședințelorŭ, programa adunărei generale, cuvântulŭ de deschidere din partea președintelui Teodorŭ *Ceontea*, și tractatele cetite în acele ședințe.

Unulŭ din acele tractate este și celŭ despre învĚțămġntulŭ religiunei, de învĚțătorulŭ Protasiŭ *Givulescu*, care în partea sa generală îlŭ publicăm aici ca o mică dovadă despre spiritulŭ celŭ bunŭ, ce domnesce în cercurile acelei stimabile Reuniuni învĚțătorești. Tractatulŭ este celŭ următoriu :

„Scōla are menirea de a înzestra pe elevŭ cu cunoscințele ce îi sunt de lipsă în viġță, spre a fi folositorŭ sieși și prin sine societății omenesci.

Tōte cunoscințele, ce omulŭ e în stare a și-le însuși în viġța sa, se referescŭ la trei lucruri: natură, omŭ și Dumnezeu. Acestea sunt trei isvōre nesecabile, cari ne servescŭ cu materialŭ abundantŭ spre cultivare. Din natură omulŭ învață a-î cunōsce lucrurile, învață a le cunōsce firea și legile, după cari se schimbă ele, și de aici își însușesc desteritatea de a le pune în serviciulŭ seŭ, ca așa mai cu înlesnire se pōtă ajunge la ținta, spre carea nisuesce aici în viġță, adecă la perfecțiune. Din cunōscerea de sine, omulŭ ajunge la cunōscința chiāmărei sale, ca ființă alēsă aici pe pământŭ; învață a cunōsce raportulŭ dintre sine și semenii seși, și în fine din cunōscința acestorŭ doue: a naturei și a consciinței de sine, ajunge la cunōscința acelei ființe divine, carea a ziditŭ și care conduce tōte.

Mijloculŭ, prin care procurămŭ elevului cunoscințe despre Dumnezeu și prin care desvoltămŭ în elŭ simțeminte religiose, e învĚțămġntulŭ religiunei. A conduce pre elevŭ la cunōscința lui Dumnezeu, a sădî în înima lui credința cătră acela, a-lŭ deda la sevġșirea faptelorŭ bune, eată sublimulŭ scopŭ alŭ religiunei! La ajungerea acestui scopŭ, trebuie se țintescă

întregu învățământul. „Tóte cunoscințele și desteritățile, procurate prin învățământu, trebuie se țintescă la desvoltarea simțemântului religiosu“, ȃice prețuitul nostru pedagogu: Dr. Pipoș. Va se ȃică: întregu învățământul trebuie se aibă de basă religiunea. Posédă cine-va cât de multe cunoscințe, decât îi lipsescu simțemintele morale-religióse, acelea rămânú fără de nici o valóre atátu pentru elú, cât și pentru omenime. Omulú, a căruí educațiune nu are de basă religiunea, nu e în stare a se opune cu tãrie sufletescă tuturorú valurilorú furtunóse ale acesteí vieți; trãesce, fără a scí pentru ce, fără a avé unú idealú, idealulú fericireí vecínice, alú împreunãrei cu Dumneđeu. Unú astfelú de individú nu e capabilú sê se înalțe cu mintea și sufletulú seú preste necasurile acesteí lumí, și nici nu se scie entusiasma pentru vreunú ce nobilú. E egoistú, îlú preocupã interesele proprií într'atãta, cã-și uitã de multe orí de demnitatea sa de omú, și de referințele sale față de aprópele seú și față de Dumneđeu.

CU Cluj / Central University Library Cluj

Óre-ce sunt anarchiștiú, socialiștiú și alte creaturi de felulú acestora, acești dușmaní neîmpãcați aí ordínei morale, distrugători aí tuturorú instituțiunilorú omenescí? Nimicú, decât nisce nenorociți, cãrora le lipsesce educațiunea moralã-religiósã, indiviđi fără credință în Dumneđeu, a cãrorú inimã n'a fostú atinsã de foculú sacru alú dragostei evanghelice.

Așa dar educațiunea, lipsitã de basã religiósã moralã, are urmãri cât se póte de rele pentru societatea omenescã. Unú curentú fórte greșitú e, a despoia scólele de caracterulú lorú confesionalú religiosú, și a le pune sub influința statului. În atarí scóle educațiunea e lipsitã de haina religiunei, și acésta ocupã numai unú locú abia mediocru între celelalte obiecte de învățământú. Consecuențele acestuí curentú greșitú se manifestézá de presinte și în faptele, ce se petrecú naintea ochilorú nostri, când cu ignorarea pe rëndú a tuturorú aședemintelorú bisericeí creștine, se inaugurézá era lipsitã de orí ce caracterú moralú și religiosú.

În cele premerse am arătat în liniiaminte generală însemnătatea religiunii în învățământ; fiă-mi permisă a mai adăuga ceva referitor la unele momente, dela cari atârnă succesul învățământului religiunii.

Prin învățământul religiunii tindem a influența asupra minții și inimei elevului. Întâiu spre a-i procura cunoștințe din religiune și a-i face cunoscute învățăturile și așezămintele sântei biserici; a doua, spre a stârni în el simțeminte religioase morale spre formarea caracterului moral.

Pe cât e de ușor a procura elevului cunoștințe din religiune, pe atât e de greu a influența asupra simțemintelor interne ale lui. Asta e stânca, de care ne isbim în propunerea religiunii; și decă stăm să grăim drept, trebuie să mărturisim, că chiar partea acésta, cea mai însemnată, a învățământului religiunii, e neglijată. În partea acestei împrejurări, cred, că i se poate atribui faptul, că succesul învățământului religiunii, în ceea ce privește partea morală, e atât de neînsemnat. Aici se recere dela catechetă o iscusință mare, de a scî folosi toate momentele potrivite, spre a potè străbate în inima elevului. Se recere o dibăcie rară întru întocmirea și predarea cunoștințelor astfel, ca prin acésta să producă efectă asupra internului lui. Cine voesce de altcum se facă pe altul religios și moral, mai nainte însuși are să se facă. Catechetul trebuie să fiă esemplu de religiositate și moralitate.

Prin acésta însă nici de cum nu voesc să afirm, că totă succesul în învățământul religiunii depinde exclusiv numai dela iscusința și calitățile catechetului, — nu căci sunt o mulțime de alte împrejurări, ce cad afară de cadrul vieții și activității școlii, ce se referesc mai mult la viața casnică și la coatingerea elevului cu societatea, și cari împrejurări în cele mai multe cazuri paraliză succesul învățământului, fiă acesta cât de strălucit. Aă nu scim din esperință, că ună esemplu rău, de cari — durere! — elevul vede destule, e de ajuns, ca să strice într'o minută totă

ce am edificatū noi cu multă trudă și ostenelă? Și apoi de câte-ori nu ne-am convinsū, că elevul vede chiarū în casa părintescă tocmai contrarulū — dela cele ce l'am desbătutū noi în scōlă?

Așa e! esemplulū are aici în formarea caracterului moralū unū rolū fōrte importantū și decīdătorū. Rōde binecuvēntate ar aduce o activitate armoniōsă a scōlei și a familiei“.

P. Givulescu.

DATE SCOLARE DIN BRAȘOVŪ.

În anulū scolarū 1894/5 aū funcționatū la *gimnasiū* 12 profesori, dintre cari 10 ordinarī definitivī, 1 provisorīū și unulū suplentū. La *scōla reală și comercială* 10 profesori: 8 ordinarī definitivī și 2 suplenți. Profesori secundarī (pentru cāntări, gimnastică) aū fostū 2. Unulū ordinarū definitivū, altulū suplentū, ear catedra de desemnū a fostū suplinită. Profesori estra-ordinarī (higienă, confesiunea greco-cat.) aū fostū 2.

În decursulū anulū s'aū făcutū următōrele schimbări în corpulū didacticū: Dimisionāndū dlū directorū provisorīū Ipolit *Ilasieviciū*, în loculū dēnsului a fostū alesū de forurile administrative și întăritū de consistorū, dlū profesorū ord. def. Virgilū *Onițiū*, ca directorū provisorū pe 3 ani de țile. Profesorulū Dr. Vasiliū *Glodariū*, împlinindū 31 ani de serviciū a fostū pensionatū cu finea anulū trecutū, în loculū lui s'a angagiatū ca profesorū suplentū la gimnasiū, dlū Pompiliū *Danū*, aplicatū în aceeași calitate anulū trecutū la scōla reală inferiōră; în decursulū anulū scolarū a depusū profesorulū provisorū dlū Dr. Ios. *Blaga* esamenulū pedagogicū la Budapesta, și a fostū numitū profesorū ordinarū definitivū la gimnasiū; catedra vacantă de limba și literatura maghiară a fostū ocupatā cu începerea anulū scolarū curentū prin dlū profesorū Dr. Ioanū *Bunea*, care funcționeză ca profesorū provisorū, avēnd esamenulū specialū

pentru maghiară și germână, lipsindu-î încă numai esamenul pedagogic.

La scôla reală demisionându dirigentul dlă Ios. *Maxim*, onor. eforie scolară a alesu în loculă lui pe 3 anî pe dlă George *Chelar*, profesoră ordinară definitivă, care funcționeză în acestă calitate din 1 Ianuariu v. a. c.; catedra vacantă de *germană* și *română* a fostă ocupată cu începerea anului scolară curentă de dlă Ioană B. *Boiu*, profesoră suplentă, avënd esamenulă fundamentală, făcută la Budapesta din aceste obiecte de învățământă; profesorulă suplentă Pompiu *Dană* a trecută în aceeași calitate la gimnasiu.

S'aă introdusu următorele reforme și inovațiuni:

1. Cu anulă acesta scolară începëndu s'a sistatū propunerea *limbei germane și în clasa II. gimn.*, avënd a se începe propunerea ei numai în clasa III. gimn.

2. În cl. II, gimn. în loculă germanei sistate s'aă sporitū, *orele de română* cu 1, ridicându-se numărulă loră la 4 ore pe săptămână.

3. În cl. III. gimn. *orele de Psihologie* s'aă sporitū cu 1 oră pe săptămână, propunëndu-se *Psychologia și Logica* în aceeași clasă cu 3 ore pe săptămână, ear Elina s'a redusă cu 1 oră, la 3 ore pe săptămână.

4. În cl. VI. gimn. s'aă introdusu *Higiena* ca studiū extraordinarū obligatū pentru toți scolarii numitei clase cu 2 ore pe săptămână.

Visitațiuni scolare. Dlă consilieră reg. și dir. suprem Iosif *Elischer*, a visitatū în calitatea sa de comisară guvernială gimnasiulă și scôla reală în zilele de 30 Aprile până în 4 Maiu v. 1895 inclus., asistându la prelegeri în diferitele clase și cercetându deamăruntulă atâtă localitățile și colecțiunile scolare, cât și lucrările scripturistice ale scolarilor. Observațiunile făcute cu ocașiunea acestorū visitațiuni Magnificența Sa a binevoitū, ale împărtăși corpului profesorală în conferența ținută în 5 Maiu v. 1895. În 3 Iuniu v. 1895

dlu Dr. Farkas din Budapesta esmis de ministeru a făcutu inspectiunea sanitară a scóleloru nóstre.

Statistica scolariloru imatriculați este următórea: La gimnasiu: 325 imatriculați; dintre aceștia 322 ordinari și 3 benevoli. La reale: 148 imatriculați, toți ordinari. La comerciale: 88 imatriculați; dintre acestia 86 ordinari și 2 benevoli. La scólele medií cu totul: 561 imatriculați (556 ordinari și 5 benevoli). După naționalitate au fostu 547 Români, 2 Slovaci, 4 Germani, 2 Bulgari și 6 Israeliti.

Socotindú și numérulu eleviloru scólei elementare capitale, suma totală a scolariloru imatriculați la scólele centrale, a fostu în anulú scolaru 1894/5 de 1289.

UNŪ DOCUMENTŪ ISTORICŪ DELA 1784.

În Nr. 4. alú acestei foi am publicatú cerculariulú Episcopuluí Ghedeonú *Nichitici*, prin care acesta aduce la cunoșcința credincioșiloru seí „patenta crăiască“ de amnestiă după „revoluțiunea“ luí Horia, dela 1784.

Cerculariulú e datatú din Mihăilescí, comună carea cu numirea acésta se află în protopresbiteratulú Dobrei. Dar după informațiunea, ce ne vine din partea loculuí, comuna „Mihăilescí“ din cerculariú este comuna „Mihălení“ din Zarandú, și despre călătoria pe acolo a Episcopuluí vieza încă în poporú o tradițiune din bătrâni, ce o comunicămú chiarú cu cuvintele corespondentuluí nostru.

„Pe aici se spune din ómení bătrâni, că pe când sosiră în apropierea satuluí nostru Mihălení (în Zarand) cătanele împărătescí, Românií se trăsaseră la dealú și așteptaú se vađă urmările, ce le vorú aduce aceia, și fiind bine situați, miliția nu putea din strimtórea Crișuluí se easă la ei în dealú. În timpulú acela Vlădica ar fi venitú acolo cu mai multí popí (orí domni) și i-ar fi chiămatú în vale la unú înțelesú. Românií, dându-i ascultare, s'ar fi coboritú în vale,

în vreme-ce cătanele împărătesci, fără veste, s'a rădicatū prin pădure deasupra lorū, și după-ce Vlădica s'a depărtatū de aci în grabă, aceia i-aū împresuratū pe românii și i-aū omorītū până la unulū.

Auđiamū, că ar fi și astăđi o movilă de pământū, care forméză mormētulū acelorū bieți Romāni. Dreptū cruce le-ar servi și ađi, precum se đice, o tufă de alunū“.

Probabilū dar, că comuna „Mihăilești“ din acelu actū alū episcopului Gedeonū Nichitici, nu e cea din protopresbiteratulū Dobrei, ci „Mihăilenii“ din Zarandū.

N. Simulescu.

inv.

Este dar ca sigurū, că comuna Mihailesci din cerculariū nu este cea din protopresbiteratulū Dobrei, carea se chiamă astăđi Mihălesci, ci Mihălenii de astăđi din Zarandū.

Dar apoi rolulū „Vlădicului“ în tragedia acēsta?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SOCIETATEA „PETRU MAIORŪ“.

Amū anunțatū în Nr. 5. alū acesteī reviste publicarea raportului generalū alū societății de lectură „*Petru Maiorū*“. Venim astăđi a face o scurtă privire asupra activității și stărei actuale a acesteī societăți, carea întrunesc tinerimea noastră studiósă din capitala Ungariei la lucrarea comună a desvoltărei și perfecționărei sale.

Comitetulū societății în anulū scolarū 1894/5 a fostū compusū din dd.: Președinte: Atanasiū Gava, *) rigor. în med. Vice-președinte: Adrianū Nedelco, studinte în drepturi. Secretarū: Victorū Onișorū, stud. în drept. Notari: Victorū Branisce, stud. la belearte, și Traianū Vuia, stud. în dreptū. Bibliotecarū: Dumitru Lupanū, stud. în filos. Controlorū: George Adam, stud. în drept. *Ear comisiunea literarā*: Președinte: Ilarie Chendi, teol. abs., stud. în filos. Referentū: Toma Cornea, stud. în dreptū. Membrii: Victorū Branisce,

* A purtatū funcțiunea până la 18 Maiū 1895.

stud. la belearte, Radu Cupariu, teol. abs., stud. în filos., Adrianu Nedelco, stud. în drept. Nicolae Vătăşan, teol. abs, stud. în fil., Traian Vuia, stud. în drept. Economu: Macsimilianu Rotariu stud. tehnicu.

Membrii societăţii au fostu în periodulu acesta: ordinari 70, estra-ordinari 4, onorari 32, fundatori 25 în vieţă, 7 morţi. Membri onorari noi au fostu aleşi dd. Georgiu *Coşbucă*, Virgilu *Oniţiu*, membru fundatoru dlă Emanuilu *Ungureanu*. Numărulu membriloru ordinari, în anulă precedentu 51, a crescutu în anulă acesta la 69, şi anume: 37 studenţi în dreptu, 1 candidatū de avocatū, 12 studenţi de filosofie, 9 studenţi în medicină, 5 studenţi tehnici, 4 studenţi la belearte, 1 ascultătorū de cursulu căiloru ferate.

Ajutore a priimitu societatea dela institutele de creditu şi economii: „Albina“ din Sibiiu cu 100 fl, „Patria“ din Blajū cu 25 fl., „Bistriţana“ din Bistriţa, cu 20 fl., „Sebeşana“ din Sebeşulu-săsescū cu 10 fl., „Iulia“ din Alba-Iulia cu 20 fl., „Victoria“ din Arad cu 25 fl., „Lugoşana“ din Lugoş cu 25 fl., „Timişana“ din Timişora cu 30 fl., „Făgetana“ din Făgetū cu 15 fl., care sume s’au şi primitu deja, „Aurora“ din Năsăud 40 fl., „Auraria“ din Abrud 20 fl., „Mureşiana“ din Reghinulu-săsescū 25 fl., precum şi dela mai mulţi privaţi, în frunte mareşalulu loc. camp. dlă Michailū cav. de Trapşa cu 30 fl.

Sedinţe a şinutu societatea preste totū 25; 17 ordinare septemânale, 6 generale estra-ordinare şi 2 generale ordinare. În acelea s’au cetitu unū numărū de operate ale membriloru ei Victorū *Branisce*, Ilariū *Chendi*, Valeriū *Moldovanu*, Victorū *Onişoru*, Iordanū *Popovici*, Nicolaū *Vătăşanu* şi Traianū *Vuia*, şi s’au pertractatū afacerile curente de administraţie. Societatea dă o foiă scrisă: „*Rosa cu ghimpi*“ dar se ocupă cu ideea înfiinţareii unei foi periodice tipărite.

Biblioteca e în frumoasă creşcere, atâtū în urma procurăreii de opuri din mijlocele proprii, câtū şi în urmă numărōselorū donaţiuni de opuri, reviste şi diare. La încheierea

anului biblioteca numera 1531 opuri în 1985 volume: Teologie, Filosofie, Pedagogie, Istorie, Geografie etc., precum și 1269 fascicoli de reviste.

Cabinetul de lectură, care stă totdeauna la dispoziția membrilor, este provădită binișor cu cele de lipsă.

În fine *averea societății* face la finele anului preste tot 6192 fl. 44 cr., și societatea aduce mulțemită domnului Antoniu Schiaș, curatorul aversei ei. În averea acesta se cuprind și 364 esemplare din „*Istoria pentru începutul Romanilor*”, de Petru Maior, editura societății, și 452 esemplare din *Horia*, tragedia de G. Pop, cari societatea le ofere publicului român, *Istoria de Maior*, exemplarul broșurat cu 60 cr., legată cu 1 fl. 10 cr., *Horia de Pop*, broșurat, cu 55 cruce.

Acesta pe scurt cuprinsul Raportului general al societății „*Petru Maior*”, căreia i urămă creștere și prosperare, ca precum în cei 33 ani, de când există, numărul membrilor ei s'a urcat de la 21 la 69, așa se crească acela și în venitoriu, și membri ei de astăzi se se facă pionerii membrilor următor!

DIN CRONICA LUNARĂ.

Biblioteca Șaraga. Librăria Șaraga din Iași și Bucuresci a tipărit până acum în editura sa 43 opere ale autorilor români, și reducându prețul cel preste măsură mare al scrierilor autorilor nostri la 1 leu volumul, a făcut accesibile cărțile scriitorilor nostri și celor cu mai puține mijloce. Încurajată de succes, biblioteca Șaraga va eda de aci încolo scrierile *autorilor indigeni și străini cu prețul și mai redus de 25 bani volumul*. Aceste volume vor eși până la 1 Septembrie a. c. tot la 15 zile unul, ear de atunci încolo în fiă-care Duminecă un volum. Începutul s'a făcut cu povestirea celebrului scriitor rusesc Leo Tolstoi „*Stăpân și Slugă*”. Chiemămă atențiunea cetitorilor nostri asupra laudabilei întreprinderi a librăriei Șaraga.

Preoți militari români. În urma interpelărei, ce a făcut în delegațiunii membrul casei magnaților dl. Iosif Gallu, pe anul 1896 s'a sistemă în bugetul armatei comune un post de *paroch* greco-oriental cu rangul de maior. Și tot aseme-

nea, la propunerea delegatului *Hegedüs*, unŭ postŭ de parochŭ protestantŭ. Salutămŭ această instituire ca unŭ pasŭ îmbucurătoriu în calea egalei îndreptăţiri a bisericilorŭ creştine din patriă.

Pentru congresulŭ internaţionalŭ de Geografiă, ce se va ţine în Londra dela 26 Iuliu până la 3 Augustŭ n. a. c., este numitŭ delegatŭ din partea regatului românŭ consulŭ românŭ din Geneva *M. G. Holbanu*.

Dela aşa numitulŭ „Kulturegylet“. Comitetul acestei reuniuni, după încheierea adunării generale a aceleia, tinute la Odorheiŭ, a luatŭ într'o conferinţă a sa hotărîrea: a convoca din incidentulŭ iubileului milenarŭ unŭ congresŭ regnicolarŭ la Budapesta, a rădica unŭ monumentŭ la Sighişora pe loculŭ unde a căzutŭ *Petőfi*, a se înfiinţa prin Ungaria filiale ale reuniunei, şi procsima adunare generală a se ţine în Alba-Iulia ori în Aiudŭ.

Esposiţia universală dela Parisŭ la anulŭ 1900, după cum prevestescŭ preparativele, are se întrcă tôte esposiţiile universale de până acum. Ea are se cuprindă unŭ arealŭ de preste 100 hectare.

Fundaţiune. Reposatulŭ amplotiatŭ *I. P. Bota* din comuna Şardu a făcutŭ fundaţiune de 1300 fl. spre scopuri culturale, care s'a depusŭ prin dlŭ *Başota* în mânilorŭ Escel. Sale metropolitului *Dr. Mihalyi*. —

Canalulŭ dintre marea de ostŭ şi cea de nordŭ, care s'a numitŭ „Canalulŭ Impăratului *Wilhelm*“, s'a deschisŭ la 19 Iuniŭ n. a. c. cu mare solenitate, asistându la această serbare tôte statele europene prin reprezentanţi ai marinelorŭ lorŭ.

Fundaţiune pentru maghiarisare. Banchierulŭ ovrēŭ *Baronŭ Hirsch* din Parisŭ a făcutŭ o fundaţiune de $\frac{1}{2}$ milionŭ pentru maghiarisarea Evreilorŭ din Ungaria.

Dlŭ G. Coşbuc, cunoscutulŭ nostru poetŭ şi redactorŭ alŭ foii ilustrate „*Vatra*“, s'a cununatŭ Duminecă la 4 Iuniŭ v. în Câmpina cu d-şora *Elena Sfetea*, soră a librarului din Bucuresci *Constantinŭ Sfetea*, editorulŭ numitei reviste atâtŭ de bine acreditate la publiculŭ românŭ.

O carte vechiă. În biserica română gr. or. din comuna Iazŭ de lângă Caransebeşŭ se află încă în folosinţă *Psaltirea* binişorŭ conservată, care s'a tipăritŭ în limba română cu litere cirile la anulŭ 1652 şi s'a fostŭ dedicată lui *Rákóczy*, marelui-principe alŭ Transilvaniei.

Albumŭ scolarŭ. Învetătoriuulŭ dela scólele centrale române din Braşovŭ dlŭ *I. Dariŭ*, invită învetătorimea la compunerea şi edarea unui album cu portretele şi biografiile corpului didactic românŭ din Ungaria. Credemŭ, că o atare lucrare arŭ puté afla fórte bine locŭ în Istoria scólei române, la carea lucră deja de mai mulţi ani dlŭ învetătoriuŭ diriginte din B. Comloşŭ Iuliu *Vuia*, în favorulŭ bine meritatŭ alŭ ambelorŭ lucrări.

Răspunsu la enciclica Papei. În scurta noastră notiță din cronica lunară dela Nr. 6 a. c., privitoare la enciclica Papei pentru reîmpreunarea bisericilor cu biserica rom. catolică, am disu, că după părerea noastră răspunsul Patriarhului constantinopolitan, care diceau foile că are se fiă unu tractatū eruditū circumstanțialū, arū putē fi fōrte scurtū. „Unirea“ în tonū vehementū ne cere răspunsū „deplinū satisfăcătorū“. După părerea noastră răspunsul scurtū este acela, care sună: *da orī ba*. Ear a răspunde la sarcasmele adresate uneia din bisericile române, precum și persōnei redactorului actualū alū „Transilvaniei“, nu aparține acestui organū literarū.

BIBLIOGRAFIĂ.

IX. Programa scōlei civile de fete, cu internatū și dreptū de publicitate, a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū“ din Sibiiū, pe anulū scolarū 1894/5 publicată de Dr. Vasile *Bologa*, directorū. Cuprinsulū: 1. Scōlele superiōre de fete, de Dr. V. *Saftu*. Sciri scolare de directorulū. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Catalogulu bibliotecei Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū de Nicolaū *Toganū*, bibliotecariū. Editura „Asociațiunei transilvane“. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Bucovina. Notițe asupra situației, de George *Bogdan-Duică*. Sibiiū, institutulū tipograficū T. Liviū Albin, 1895. Prețul 50 cr.

Raportulū generalū alū societății de lectură „Petru Maiorū“ a tinerimeii române din Budapesta pe anulū scolaricū 1894/5. Localulū societății: Strada Zöldfa 43, parterre 4. Budapesta 1895. Proprietatea societății.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 338—1895.

Procesū verbalū

din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută în Sibiiū la 4 Iuliū 1895 n.

Președinte: I. M. Moldovanū, președintele Asociațiunei.
Membrii prezenți: I. Hannia, I. V. Russu, I. St.

Șuluțiu, I. Papițu, P. Cosma, Z. Boiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich, M. Voileanu și N. Toganu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

Nr. 88/207. Domnul Zacharia Boiu, prim-secretariul Asociațiunei, comunică cu datul 26 Maiu a. c. hârtia bibliotecei române din Galați, prin care se exprimă mulțemita acesteia, pentru opurile primite din biblioteca Asociațiunei.

— Spre scire.

Nr. 89/211. Direcțiunea despărțemântului Asociațiunei din Dicio-Sân-Martinu, cu datul 11 Iuniu 1895, înainteză protocolul adunării generale a despărțemântului ținute în 23 Ianuariu 1895, protocolul ședinței comitetului din 9 Iuniu a. c. și 47 fl. 50 cr. tace de membri (35 fl.) și pentru fondul G. Barițiu (12 fl. 50 cr.).

Din cuprinsul protocolului adunării generale a despărțemântului se constată următoarele:

a) s'a luat spre scire raportul comitetului despre activitatea sa din anul precedent și i-s'a votat absolutoriu;

b) s'au înscris membri noi ordinari ai Asociațiunei următorii dni:

Mironu Dascălu, preot în Cetate de Baltă; Ioan Anca, preot în Subpădure; Nicolae Costea învățatori în Boziaș; Augustinu Chețanu, preot în Bobohalma; Basiliu Milianu, proprietariu în Subpădure, și au solvit taca de câte 5 fl. pro 1895.

Suma 25 fl.

s'au încassat la acea adunare dela doi membri vechi pro 1894.

Suma 10 fl.

Dela 12 membri ajutatori à 1 fl. 12 fl.

Suma totală 47 fl.

Din acéstă sumă 35 fl. — tace de membri ordinari — s'au transpus la cassa centrală, ear 12 fl. — tace dela membri ajutatori — s'au reținut pentru trebuințele despărțemântului;

c) s'a reconstituit despărțemântul pe un nou period de trei ani, realegându-se cu aclamațiune directoru:

Dlu Vasilie Zehan, avocat în Dicio-Sân-Martin; membri în comitetu dni: Iacob P. Macaveiu, protopop și Simeonu Căluțiu, avocat în Dicio-Sân-Martin; Daniulu de Tamașiu, protopop în Deag; Emilu Popu, proprietariu în Bobohalma; Nicolau Todoranu, protopop în Cetate de Baltă și Petru Nireșteanu, preot în Ernut.

— Protocolul adunării generale servece spre scire cu aprobare; membri înscrisi de nou, anume dni: Mironu Dascălu, preot;

Ioanŭ Anca, preotŭ; Nicolae Costea, învățatoriŭ; Augustin Chețanŭ, preotŭ; Basiliŭ Milianŭ, proprietariŭ, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provădŭ cu documentŭ de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; suma de 47 fl. 50 cr., și anume 35 fl. taxe de membri ordinari, ear 12 fl. 50 cr. pentru fondulŭ „George Barițiŭ“, s'a primitŭ cu mulțemită, și listele de contribuire Nrii 480, 481 și 482, se transpunŭ redacțiunei „Transilvaniei“ pentru publicare; reținerea sumei de 12 fl. — taxe dela membri ajutători — pentru trebuințele despărțemētului, se încuviințază.

Nr. 89/213. D-șóra Alecsandrina Cunțanu, profesóră de musică la scóla civilă de fete a Asociațiunei, cu datulŭ 18 Iuniŭ a. c. înainteză diploma sa — în sensulŭ hârtiei acestui comitetŭ Nr. 250/1894, — despre rezultatulŭ studiilorŭ sale urmate în decursŭ de doi ani, ca stipendistă a Asociațiunei, la conservatorulŭ regescŭ de musică din Lipsca.

În legătură cu acésta arată, că direcțiunea scólei i-ar fi detrasŭ din beneficiile ce-i competŭ câte 1 fl. la lună după fiă-care elevă, adecă câte 12 fl. la lună, ceea ce pe 10 luni face 120 fl., fără a sci, pentru ce se face acésta detragere, și întrébă dacă acésta se face cu scirea și la mandatulŭ acestui comitetŭ. În sfârșitŭ arată, că nu i se pare dréptă proporțiunea dintre condițiile celorŭ dóue categorii pentru remunerația instructorilorŭ de musică, deóre-ce după categoria I se compută câte 1 fl., după a II-a numai câte 60 cr., pentru o óră de instrucțiă; — cere decî se se stabiléscă în proporțiă mai dréptă condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică dela scóla de fete a Asociațiunei și se i se rebonifice suma de 120 fl., ce i s'a detrasŭ în decursulŭ anului scolarŭ 1894/5.

— Diploma servesce spre scire, și se încredințeză biroulŭ a se restitui pe calea sa; detragerea tacei de 1 fl. pe lună după fiă-care elevă se face pentru închiriarea și susținerea forte-pianelorŭ în stare bună, și se constată, că aceea se practică fără escepțiă la institutulŭ nostru, conform bugetuluiŭ scólei stabilitŭ anŭ de anŭ din partea acestui comitetŭ.

Condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică, se susținŭ în usulŭ de până aci; în consecință rebonificarea sumei de 120 fl. nu se póte încuviința, remânēndŭ mai departe d-șóra Alexandrina Cunțanu în postulŭ seŭ oferitŭ cu remunerațiă stabilită pentru categoria a dóua.

Nr. 90/217. Tinērulŭ George Marcu, învățacelŭ meseriașŭ în Brașovŭ, face cunoscutŭ cu datulŭ 17 Iuniŭ a. c., că s'a elibe-

ratu sodalū, și mulțămesc pentru ajutoriulū, de care s'a împărțitū până acum dela Asociațiune.

— Spre scire, ajutoriulū à 25 fl. la anū se declarā vacantū și se ține în evidență.

Nr. 91/220. Direcțiunea despărțemētului Asociațiunei din Seliște, cu datulū 25 Iuniū 1895, Nr. 6, așterne protocolulū adunării generale a despărțemētului, ținute în Seliște la 9 Iuniū a. c., dimpreună cu suma de 357 fl. tacse de membri, etc.

Din cuprinsulū protocolulū se constată următoarele:

1. S'a rectificatū lista membrilorū Asociațiunei din acelu despărțemētū.

2. S'a luatū spre scire raportulū comitetulū despre activitatea sa din anulū precedentū, pe lângă următoarele dicisuri:

a) s'aū luatū dispoziții pentru înființarea agenturilorū comunale;

b) s'aū votatū 10 fl. pentru trebuințele biroulū pe anulū următorū de gestiune;

c) s'a decisū să se țină procsima adunare generală a despărțemētului în Gurarfulū, încredințându-se subcomitetulū ficsarea Țilei;

d) s'a luatū conclusū să se împreune și ședințele comitetulū — încâtū se pōte — cu prelegeri practice pentru poporū;

e) s'aū designatū două teme pentru procsima adunare generală a despărțemētului, anume: 1.) despre relele, ce le aduce cu sine lățirea lucsulū la poporulū nostru, 2.) despre îmbrățșarea meseriilorū;

f) s'aū primitū două premii de câte *unu galbinū*, destinate de doi generoși domni pentru acele țerance din comunele despărțemētului, cari se vor distinge în cultivarea grădinilorū de legume în decursulū anulū 1896;

g) s'a încredințatū comitetulū organisarea despărțemētului după a sa bună pricepere;

h) s'a decisū să se rețină pentru trebuințele despărțemētului tacsele incurse dela membri ajutători;

3. S'aū înscrisū următorii membri noi:

a) membri pe viêtă dlū Dumitru Vulcū, proprietariū în Seliște, și Comuna politică Seliște, solvindū câte 100 fl. Suma 200 fl.;

b) membri ordinari cu tacsă anuală de 5 fl. și 1 fl. pentru diplomă, dni: Avram Acilenescu, notariū în Gales, solvitū 6 fl.; Constantinū Herța, comptabilū în Seliște, solv. 6 fl.; Valeriū Popū, notariū în Sibielū, solv. 5 fl.; Aurelū Decei, notariū în Sibielū,

solv. 5 fl.; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu in Orlatu, solv. 5 fl.; Comuna politica *Săcelu*, solv. 5 fl.; Ioanu Chirca, v.-notariu in Seliște, solv. 6 fl.; Alecsandru Drăganu, notariu in Orlatu, solv. 5 fl.; Ioanu Comșa, sen. din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Juga, economu in Apoldulu inferioru, solv. 5 fl.; Petru Comșa din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Cosma, notariu in Vale, solv. 6 fl.; Vasile Aldea, notariu in Rodu, solv. 6 fl. Suma 72 fl.

c) dela noue membri vechi s'au încassatu pro 1895, a 5 fl. Suma 45 fl.;

d) dela 27 membri ajutatoari a 1 fl. pro 1895, s'a încassatu suma 27 fl.;

e) ulterioru s'a încassatu la cassa despărțemintulu dela patru membri vechi 25 fl. pro 1895 și rest., ear pentru 100 esemplare din „Higiena copilulu“ de Simeonu Stoica, 15 fl.

Suma totală 384 fl.

Din acesta sumă 357 fl. s'au transpusu la cassa centrală a Asociațiunei, ear 27 fl. — taxe de membri ajutatoari — dimpreună cu 13 fl. din 1894, in suma rotundă de 40 fl., s'au reținutu pentru trebuințele despărțemintulu.

— Protocolulu adunării generale servese spre scire cu aprobare, suma de 357 fl. taxe de membri pro 1895, ș. a., s'a primitu cu mulțemită; membri înscriși de nou, anume:

a) dlă Dumitru Vulcu, proprietariu, și Comuna politica *Seliște*, se declară membri pe viță ai Asociațiunei;

b) dnii: Avram Acilenescu, notariu; Constantin Herța, comptabilu; Valeriu Popu, notariu; Aurelu Decei, notariu; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu; Comuna politica *Săcelu*; Ioanu Chirca, vice-notariu; Alecsandru Drăganu, notariu; Ioanu Comșa senioru; Ioanu Juga, economu; Petru Comșa; Ioanu Comșa, notariu; Vasile Aldea, notariu, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provedu cu documentu de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; reținerea sumei de 40 fl., pentru trebuințele despărțemintulu, se încuviințază, rămânendu se se compună ulterioru bugetulu despărțemintulu pentru anul procsim.

Resultatele mănose ale activității acestui despărțemintu, constituitu abia de unu anu de zile, *servescu spre scire cu laudă*.

Nr. 92/221. Direcțiunea despărțemintulu Asociațiunei din Cohalmu, cu datulu 7 Iuniu 1895, Nr. 5, înaintéază protocolulu comitetulu acelu despărțemintu, din 2 Iuniu 1895, dimpreună cu bugetulu despărțemintulu pro 1895.

— Servesce spre scire cu aprobare.

Nr. 93/222. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiiu, transpune cu datul 16 Iuniu a. c. prospectul pentru subscrierea de 200 bucăți acțiuni (neoptate) din emisiunea a II-a a numitului institut, pentru eventuală insinuare până la 31 Iuliu a. c. n,

— Spre scire, încredințându-se oficiului de cassă insinuarea recerută, după acțiunile de cari dispune Asociațiunea.

Nr. 94/227. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 1 Iuliu 1895, Nr. 94, protocolul conferinței corpului didactic, ținute la 22 Iuniu, dimpreună cu clasificările elevelor dela finea anului scolaru 1894/5.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 95/228. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 56, protocolul conferinței corpului didactic, ținută la 29 Iuniu a. c. din incidentul încheerei anului scolaru 1894/5.

— Punctele protocolului referitoare la esamenele dela finea anului scolaru, la încheerea solemnă a anului, la programa scôlei pro 1894/5 și la distribuirea atestatelor scolare, servesc spre scire; cât pentru propunerile de îmbunătățire ale conferinței cu privire la internatul scôlei, salele de învățământ, ș. a. se esmite o comisiune în personele dloru I. St. Șuluțiu, P. Cosma și Leon-tinu Simonescu, pentru a le studia și raporta în procsima ședință.

Nr. 96/333. În legătură cu punctul precedentu se dă cettire raportului domnului delegat substitut alu scôlei Zacharia Boiu, prim-secretariulu Asociațiunei, dto 30 Iuniu 1895, despre conducerea și rezultatele esamenelor scôlei civile de fete a Asociațiunei dela finea anului scolaru 1894/5, despre încheerea solemnă a anului și cu privire la îmbunătățirile, ce se reclamă în favorulu institutulu pentru anul viitoru scolaru.

— Raportulu servesce spre plăcută scire, esprimându-se mulțemită dlu delegat.

Nr. 97/229. Direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 57, 50 esemplare din programa scôlei tipărită pro 1894/5.

— Spre scire.

Nr. 98/330. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu a. c., pe lângă recomandare, cererea

elevei din clasa II-a civ. Ana Jantea din Boița, pentru-ca se fiă dispensată dela solvirea didactului pe semestrul I ală anului 1894/5.

— Cererea se încuviințază.

Nr. 99/331. Tipografia archidieceșană din Sibiiu, transpune cu datulă ȃilei contulă despre 201 fl. 75 cr. pentru tiparulă catalogulă bibliotecăi Asociațunei, învălirea și broșarea, în 500 esemplare transpuse deja la biblioteca Asociațunei.

— Spre scire; contulă se transpune oficiulă de cassă spre achitare din fondulă generală ală Asociațunei; catalogulă se încredințază bibliotecarulă Asociațunei, avēnd a se espeda cāte ună esemplariū tuturoră autoritățiloră, corporațuniloră și ȃiareloră romāne din patriā; de asemenea biblioteceloră din patriā și străinătate, cu care Asociațunea stă în legătură de schimb. Restulă se va vinde ā 50 cr. de esemplariū.

Nr. 100/332. Onoratulă Presidiū ală Magistratulă orășescū din locū, comunică cu datulă 2 Iuliū a. c. Nr. 81, că a lută spre scire cele dispuse pentru modificarea statuteloră Asociațunei și că a prolongitū terminulă până la 10 Septembre a. c., pentru înaintarea loră, spre a obține clausula mai înaltă de aprobare.

— Spre scire.

Nr. 101/335. Tipografia archidieceșană din locū, transpune cu datulă 2 Iuliū a. c. contulă despre 230 fl. 70 cr., pentru tipariulă, învălirea, broșarea și espedarea „Transilvaniei“, fōia Asociațunei, pe ală II-lea pătrar iū din 1895.

— Se transpune oficiulă de cassă, spre achitare din fondulă generală ală Asociațunei.

Nr. 102. Verificarea acestū procesū verbalū.

— Se încredințază domniloră: I. St. Șuluțū, Leontinū Simonescu și Dr. C. Diaconovich.

Ședința se închee.

D. u. s.

Ioanū M. Moldovanū m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

S'a verificatū. — Sibiiū 8 Iuliū 1895 n.

I. St. Șuluțū m. p.

L. Simonescu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

Procesul verbal

din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 13 Iulie 1895 în Sibiu.

Președinte substitut: Ioan Hannia.

Membrii prezenți: I. V. Rusu, I. St. Șuluțiu, Z. Boiu, I. Papiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich și N. Toganu, bibliotecari.

Secretari: Zacharia Boiu.

Comisiunea emisă în ședința anterioară pentru preconsultarea propunerilor corpului profesoral de la școala civilă de fete a Asociațiunii, propune prin referentul său d. L. Simonescu:

a) ca perețele celui ușor dintre clasele actuale I și II. să se rumpă, spre a se mări localul celui prea îngust al clasei respective;

b) ca în urma transformării de sub litera a) localele școlii de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu să se abdică acestea și se i se oferă localul de mai înainte al cancelariei Asociațiunii pe lângă chiria anuală de 200 fl.;

c) ca să se înlăture scăderile de la latrinele edificiului școlar, aplicându-se closete și rezervoare de apă; speșele sunt preliminate cu 666 fl. 90 cr.;

d) ca pentru întregirea puterilor didactice la numărul regulamentar să se scrie concurs pentru un post de învățătoriu (învățător) ordinar și o învățătorie pentru lucrul de mână în condițiile de mai înainte;

e) ca în înțelesul planului de învățământ orelor de instrucție în muzica vocală să se urce de la 4 la 5 pe săptămână, iar remunerațiunea instructorului să se urce de la 200 la 250 fl. anual;

f) ca cu privire la o a doua guvernantă, anume pentru limba franceză să se susțină deocamdată statul quo, spre a nu se însărcina fără lipsă întăritore bugetul școlii;

g) ca pentru înmulțirea mobilierului de școală, încât acela ar fi de neapărată trebuință, corpul didactic să ceară credit complementar;

h) ca pentru reviziunea rațiociniului școlii pe anul 1894/5 și a proiectului de buget pe anul 1895/6 să se esmită o comisiune din domni I. St. Șuluțiu, I. Papiu și P. Cosma;

i) ca să se însărcineze direcțiunea, a așterne mai de timpuriu și instruite cu toate datele de lipsă propunerile sale pentru anul procsim.

— Propunerile comisiunei se primesc, cu adausul, că delăturarea păretelui dintre cele două locale de clasă de sub litera *a*) din cauza de urgență a adaptărilor necesare s'a făcutu deja, ceea ce se ia spre scire.

Verificarea acestui procesu verbalu.

— Se concrede dloru: I. Hannia, I. Papiu și N. Toganu.

Fiind terminate obiectele puse la ordinea zilei, ședința se ridică.

D. u. s.

În absența presid. ordinariu:

Ioană Hannia m. p.,
membru în comitetu.

Zacharia Boiu m. p.,
secret. I.

Verificatu: Sibiiu, 17 Iuliu 1895.

Ioană Papiu m. p.

Ioană Hannia m. p.

Nicolau Toganu m. p.

REGULAMENTU

pentru esamenele publice, private, supletoriu și de emendare dela scótele poporale-superiore și civile de fete și băeți, susținute de stat, comune, societăți și privați.

Edatu prin ordinul ministrelui r. u. de culte și instrucțiã publicã, cu datulu 20 Martiu 1895, Nr. 5,009.

CAPITLUL I.

Dispoșiți generale.

§. 1. La scótele poporale-superiore și civile se ține odatã pe an *esamenu publicu*, la finea anului scolaru, de patru ori preste an *esamene private* și anume: la începutul anului scolaru, pe la Crăciunu, Pasci și la finea anului scolaru.

§. 2. La scótele poporale-superiore și civile susținute *de stat* și *comune*, atât esamenele publice cât și private, sã ținũ în prezența comisiunei esaminătoare, ce se constituie din esmiși eforiei scolare sau scaunulu scolaru și din membrii corpulu didacticu.

Eventuala absență însã a delegatulu eforiei s'au scaunulu scolaru, nu împedecã ținerea esamenulu.

La esamene presidiãzã inspectorulu regiũ de scóte, ori sub-inspectorulu ca substitutu. În casu de împedecarea acestora presidiulu compete președintelui eforiei sau plenipotențiatulu seũ la scótele de stat, ear la scótele comunale compete președintelui sca-

unului scolară sau substitutului său. Ca președinte substitut să poată încredința și directorul scolară.

§. 3. La esamenale publice și mai ales private, dela scólele populare-superiore și civile, susținute *de privați și societăți*, presiđiază totdeuna, după putință în persónă, inspectorul regiú de scóle (sub-inspectorul regiú de scóle) și numai în casă de agende oficiale neamânabile, ori din motive de altă natură, poate se-și pună substitut, pe răspunderea sa proprieă, altă bărbat de specialitate.

Președintele substitut însă alú inspectorului regiú, nici odată nu poate fi numit dintre membrii corpului didactic alú scólei respective susținută de privați s'au societate, nici dintre susținătorii scólei.

Inspectorul regiú de scóle, ori substitutului său, fi competă diurne din *vistieria statului* pentru conducerea presiđiului la scólele, ce nu se află în reședința sa, ori a substitutului său; nu poate însă primi asemenea diurne, sub nici unú titlu, dela scólă, dela susținătorii ei, dela directorul, corpul didactic sau elevii scólei.

§. 4. Președintele provocă elevii să răspundă; președintele ori directorul scólei pune întrebările dintre tesele prezentate mai înainte în scris, din partea învățatorului s'au învățătoarei, cu privire la materialul de învățământ alú singuratecelor clase; învățatorul apoi ori învățătoarea tractează cu elevul întrebarea ce s'a dat.

Președintele are drept să pună întrebări, între marginile planului de învățământ, și afară de cele-ce obvină între tesele prezentate.

§. 5. Clasificațiunile dela finea anului, pentru elevii *publici*, se stabilesc definitiv înainte de esamenale publice.

Totú atunci se statorcesc pentru fie-care elev nota generală, ce se va exprima astfel: „*să promovă în clasa superiără*“, „*să admite la emendarea examenului*“, „*se îndrumă la repetarea clasei*“.

Clasificațiunile la esamenale private se statorcesc în ședința corpului didactic, ce se ține îndată după esaminare, la care participă și președintele comisiunei esaminătoare și decide dacă voturile se împart egal.

La stabilirea clasificațiunilor servesc următoarele grade:

a) pentru purtarea morală: *laudabilă* (1), *bună* (2), *corespun-*
ătoră (3), *necorespunătoră* (4), *rea* (5)*);

*) *Observare.* Pentru elevii privați purtarea morală se statorcesc pe baza atestatului obținut în acestú scop dela autoritatea competentă, ear cu privire la diligență nu se pune nici o notă.

b) pentru diligență: *förte mare* (1), *mare* (2), *variata* (3), *indestulitóre* (4), *neindestulitóre* (5);

c) pentru obiectele de învățământ: *eminentü* (1), *förte bine* (2), *bine* (3), *indestulitorü* (4), *neindestulitorü* (5);

d) pentru forma esterióră a lucrărilor: *frumósă* (1), *curată* (2), *în ordine* (3), *admisibilă* (4), *în disordine* (5).

CAPITLULÛ II.

Esamenele elevilorü publici.

§. 6. La esamenele publice potü asista membrii eforiei saü scaunului scolarü, părinții, tutorii și prietiniü scólei, ba se învită chiarü se participe.

La aceste esamene se espunü privirii publicului desemnurile elevilorü, lucrurile de mână femeesci, temeü scriptoristice și lucrările caligrafice, precum și herbariile pregătite în decursulü anului și alte colecțiuni.

§. 7. Esamenele publice se ținü o jumătate di cu câte o clasă și întru cât se póte din tóte obiectele de învățământü, dar numai verbale.

§. 8. Elevii publici se admitü la finea anului fără esceptiä la esamenü. Acești elevi în decursulü anului nu potü trece în clasă superióră pe basa esamenuluiü privatü.

§. 9. Carü însé optéză la acestü favorü din cauza vârstei înaintate și a desvoltärei fizice și intelectuale, acela, dacä în legătură cu atestatulü din ultimulü anü scolarü dovedescü celü puținü progresü bunü, inspectorulü regiü de scóle, pe basa opiniunii corpuluiü didacticü, le póte da concesiune după esamenele publice, ca se fiä admiși (dar totdeauna la același institutü) la depunerea esamenuluiü privatü pentru clasa următóre, îndată la finea aceluï anü scolarü saü la începutulü anului procsimü scolarü, și apoi conform rezultatuluiü obținutü se se pótä înscrie în clasa următóre ca elevi publici saü privați.

§. 10. Elevii repetenți de bună voiă dela scólele poporale-superióre și civile, carü aü terminatü clasa respectivă în anulü precedentü cu succesü corespunđetoriü (celü puținü cu indestulitorü), în anulü de repetițiä benevolă nu se potü admite la esamenü, nici se mai clasifică de nou. Elevii însé, carü din cauza notei *neindestulitorü* din unulü saü mai multe obiecte de învățământü, s'aü înscriesü ca elevi repetenți, se admitü la esamenü și se clasifică de nou din tóte obiectele de învățământü.

§. 11. Elevii, cari în decursul anului, deși preste totu calculat, au cercetat regulat școala, dar din ceva cauză întemeiată nu s'au putut prezenta la examen în timpul fixat, ori au întrerupt examenul, nu capătă atestat numai în acel cas, dacă la depărtarea lor au fost deja definitiv stabilite clasificările elevilor conform §. 5. din acest regulament, la dincontră acești elevi numai așa pot fi primiți în clasă superioară, dacă pe baza unei cereri adresate corpului didactic au fost admiși la facerea unui examen supletoriu din toate obiectele de învățământ și au trecut examenul cu succes.

Esamenele supletorii se țin la începutul proximalului an școlar, întru cât se poate de odată cu examenele private.

Examenul supletoriu e scutit de taxă.

§. 12. Elevul, care a absentat fără motiv temeinic dela examenul de încheierea anului (adecă a repășit de bună-voia) și dorește la începutul anului școlar viitor — eventual după mai mulți ani — să continue studiile întrerupte, nu se poate admite la examen supletoriu, numai la examen privat din întreg materialul predat în decursul anului și e obligat a solvi toate taxele prescise pentru examenul privat.

§. 13. Elevul, care are cel mult din trei obiecte de învățământ nota *neîndestulitoră*, se poate admite din partea corpului didactic la examen de emendare la începutul anului școlar viitor. Care a căzut din mai multe decât trei obiecte de învățământ, are să repeteze clasa, precum și acela, care la examenul de emendare a căzut de nouă fie și numai dintr'un obiect de învățământ.

§. 14. În școlile populare-superioare și civile de fete, se cere necondiționat dela fie-care elevă citovă însușirea lucrului de mână femeescă, de asemenea se cere în școlile — de ambele categorii — de fete și copii însușirea desemnului (liber și geometric). Nota *neîndestulitoră* din aceste obiecte, se socotesce întocmai ca din oricare alt obiect teoretic de învățământ.

Nota *neîndestulitoră* din caligrafia pentru întâia dată nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară, e însă strict îndatorat respectivul elev să-și îndrepte scrisoarea prin diligență privată, pentru-că dacă și în anul următor obține *neîndestulitoră*, atunci se îndrumă la examen de emendare, eventual la repetarea clasei.

Nota *neîndestulitoră* din gimnastică și cântări, nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară.

Clasificațiunea din religie și morală are aceeași valoare ca din oricare obiect de învățământ obligat. Din acest obiect de învățământ instrucția se predă elevilor publici prin catichetul denumit de autoritatea confesională competentă, în edificiul școlii.

§. 15. Elevii dispensați din cauza unor defecte corporale, pe baza atestatului medical, în sensul ordinațiunii din 12 Februarie 1890, Nr. 56.139/1889, dela studiile: lucrul de mână, desenul liber și geometric, caligrafia și gimnastica, sunt totodată dispensați și de obligamentul de a face examen din aceste obiecte de învățământ din care nici nu se clasifică.

În asemenea cazuri în locul clasificățiunii se scrie: „Dispensat cu concesiunea inspectorului regiunii de școli Nr. . . .“.

§. 16. Esamenul de emendare (afară de cazul §. 17.) se poate depune numai la începutul anului școlar proximal și între orice împregiurări numai la acel institut unde elevul a obținut nota *neîndestulitoră*.

§. 17. Elevul admis în sensul §. 11 și 12, la examenul supletoriu său privat, dacă a avut din unul sau cel mult din trei obiecte de învățământ *neîndestulitor*, se poate admite la examen de emendare la finea primului trimestru și până când depune acest examen: poate fi primit în clasa următoare ca elev public *estra-ordinar*, dacă cumva nu este mai înaintat în vârstă, sau este cel mult numai cu doi ani mai înaintat în vârstă, decât se cere ca se fi primit între împregiurări normale în clasa respectivă.

Asemenea elev, dacă pică de nouă la examenul de emendare, fie și numai dintr-un obiect de învățământ, se îndrumă la repetarea clasei și încetă a mai fi elev *estra-ordinar*.

§. 18. Cererile pentru examen supletoriu său de emendare, au să fi înaintate direcțiunii școlare până în 15 August, sau imediat în cazul precedent (§. 17).

§. 19. La emendarea notelor *neîndestulitoare*, elevul numai în acel caz poate reflecta, dacă a înaintat cererea în această privință la timpul normat în §. (18) precedent și nu a întrerupt cursul învățământului ca elev. Dacă a desconsiderat timpul normat pentru înaintarea cererii sau a părăsit școla, nu mai are dreptul la emendarea notelor *neîndestulitoare* obținute de mai înainte, ci e obligat să repete clasa sau să depună examen privat din toate obiectele de învățământ ale clasei respective.

§. 20. Esamenele supletorii și de emendare sunt scutite de tacsă și se depun în fața învățătorilor clasei respective.

Despre mersul examenului se ia protocolul și în atestat, respective în matriculă, se notează că examenul a fost supletoriu sau de emendare.

§. 21. Atestatele anuale se dau după matriculă, precum și alte eventuale duplicate, ce s'ar cere.

Atestatul original îl subscrie: președintele comisiei esaminătoare (inspectorul regiilor de școli, subinspectorul, sau — în absența acestora — președintele școlii orî al eforiei școlare), directorul (eventual și ca președinte substituit în sensul §. 4.) și învățătorul de clasă.

Duplicatul atestatului se dă conform indigitațiilor circulațiunii din 23 Iulie 1889, Nr. 18,930.

Atestatul original și duplicatul se prevede cu sigiliul școlii.

Competința cuvenită pentru aceste atestate, se cuprinde în tacsă de înscriere.

CAPITLUL III.

Esamenele elevilor privați.

§. 22. Esamene private nu-î permis să se țină numai la școli civile și populare-superiore publice sau investite cu dreptul de publicitate.

Esamenele private se țin totdeauna în localul școlii respective.

Terminul (*dilele*) examenelor private se statorosește în conțelegere cu inspectorul regiilor de școli și se publică pe cale corespunzătoare.

Esamenele private se țin cu elevii admiși spre acest scop (§. 28 și 29) în timpul normat în §. 1, întru cât e posibil împărțit clasă de clasă, esaminându-se amănunțit din toate obiectele de învățământ, în prezența învățătorilor clasei respective și a membrilor eforiei orî școlii, ce eventual s'ar prezenta, sau în prezența delegaților acestor corporațiuni.

Presidiul și cercul de competență al președintelui la esamenele private, este normat în §§. 2, 3 și 4, din acest regulament.

§. 23. Examenul privat este scripturistic și verbal.

Examenul scripturistic premerge celui verbal și se ține în local separat pe lângă neîntrerupta prezență a unui membru din corpul didactic.

Tesele pentru examenul scripturistic le statorcesc corpul didactic la propunerea învățătorului de specialitate, astfel, ca fie-care elev să se capete altă temă.

Esamenul scripturistic se cere numai din acele obiecte de învățământ, din care cunoștințele elevului se pot mai bine erua pe baza examenului scripturistic (deprinderi gramaticale, concipiare în limba maghiară și germană, comput, desen).

§. 24. Esamenul scripturistic și verbal se întregesc unul pe altul, din care motiv rezultatul examenului nu se poate satori exclusiv numai pe baza examenului verbal — afară de desenul liber — ci clasificările se statorcesc totdeauna pe baza apărării ambelor examene.

Acei elevi însă, cari n'au deslegat cu succes temele scripturistice, au să fie mai în detaliu examinați la examenul verbal.

§. 25. Gimnastica și cântările nu formează obiect pentru examenele private, din caligrafia însă se examinează elevii privați.

§. 26. Eliberare nu se poate da la examenele private numai din obiectele: lucrul de mână femeescă, partea practică a desenului liber și geometric, și numai pe baza atestatului dela medic oficial, din cauza unor defecte corporale. Eliberarea se poate acorda prin inspectorul regiului de școle.

§. 27. Elevele, cari nu sunt eliberate la examenul privat de lucrul de mână femeescă, sunt obligate să prezente bucăți pregătite din lucrul de mână conform prescrierilor planului de învățământ pentru respectiva clasă. Iar, pentru-ca să se potă satori dacă acelea lucrări în faptă eleva le-a pregătit, comisia examinătoare ca să se convingă despre acesta, să cere ca să adreseze elevei anumite întrebări teoretice corespunzătoare și întru cât e posibil să pretindă pregătirea unor părți din lucrurile de mână prezentate.

§. 28. Corpul didactic n'are drept să admită la examenul privat, numai elevii, cari au vârsta recerută și pe baza atestatului despre terminarea clasei precedente s'au înscris la începutul anului școlar ca elevi privați și depun examenul la finea aceluiași an.

§. 29. Cu abatere dela §. precedent, în oricare altă casă, inspectorul regiului de școle poate admite la examenul privat, pelângă consultarea opiniunii corpului didactic și numai la unul din termenele normate în §. 1.

§. 30. La același termină nici inspectorul regiū nu pôte acorda esamenū privatū contrasū din mai multe clase de odată decât din *dóue*.

Acela, căruia în urma vârstei saū din alte împregiurări demne de aprețiare, îi compete și obține concesiune, ca în decursul unui anū scolarū se pótă face esamenulū privatū și mai multū de cât din *dóue* clase, se pôte admite la depunerea esamenulū privatū din clasa următóre (orī contras din *doué* clase) la unulū dintre terminele prescise, ce cade după esamenulū *premergătorū* prestatū cu succesū.

§. 31. Petenții, carī dorescū se obțină concesiune pentru depunerea esamenulū privatū — orī contrasū, aū se legitimizeze prin atestatū de botezū că vârsta lorū pe timpulū esamenulū corespunde clasei, pentru care dorescū a face esamenulū privatū.

În lipsa unui intervalū de 6 luni, inspectorulū regescū de scóle pôte acorda concesiune referitoriū la etate (*korengedély*), acelorū petenți, carī dovedescū celū puținū *bună pregătire*.

Vârsta înaintată (*tulkoruság*) nu forméză pedecă cu privire la acordarea concesiunii pentru depunerea esamenulū privatū.

§. 32. Inspectorulū regiū de scóle pôte admite la esamenū privatū, orī esamenū privatū contrasū, pe lângă observarea §§. 29, 30 și 31 în următórele casuri:

- a) decă a repășitū elevulū în sensulū §. 12 ;
- b) dacă s'a eschisū ;
- c) dacă e elevū estra-ordinarū — publicū (*rendkivüli nyilvános tanuló*);

d) dacă se presentă la esamenū privatū elevū, care în sensulū §. 19, a fostū îndrumatū la repetarea clasei, saū repetéză clasa de bună-voia în sensulū §. 10 ;

e) dacă e vorba de trecerea unei clase în sensulū §. 9 ; în sfêrșit

f) dacă petentele este învêțătorū diplomatū, saū a terminatū completū tóte cursurile vre-unui institutū pedagogicū și ca atare doresce a face esamenulū privatū de pe clasa VI civilă saū de pe clasa III-a a scólei poporale superióre, cu scopū de a-și câștiga îndreptățirea la anumite oficii publice.

(Va urma.)

Nr. 256/1895.

CONCURSŪ.

Pentru ocuparea unui postŭ:

1. de invetătoriu (invetătore) ordinariu, și
2. de invetătore pentru lucrul de mână, la scola civilă de fete a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiu, cu începere dela 1 Septembrie a. c. n., prin acesta se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupa postulŭ de sub 1.), aŭ se presente următorele documente:

- a) atestatŭ de botezŭ;
- b) documentŭ despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de invetători (invetătore) ordinari și la scole civile;
- c) o arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
- d) arătarea specialității, pentru care sunt pregătiți; cu deosebire
- e) se dovedescă, că posed perfectŭ *limba română și limba germană* în vorbire și scriere.

Cunoscerea și capabilitatea de a propune perfectŭ limba germană, se consideră ca condițiune absolută, pentru conferirea acestui postŭ.

Concurentulŭ, care va fi alesŭ invetătoriu (invetătore) ordinarŭ, se obligă a propune până la maximumul de 30 ore pe septemână.

Ear pentru postulŭ de invetătore pentru lucrul de mână se recere afară de atestatele de sub *a*, *b* și *c* de mai susŭ, încă și producerea unui atestatŭ în regulă despre cunoscința în teorie și pracsă a lucrului de mână femeescŭ.

Invetătoriulŭ ordinarŭ, până când e provisoriu, va primi salariu anualŭ de 700 fl. și 150 fl. bani de quartirŭ, solvitŭ în rate lunare anticipative, ear devenindŭ definitivŭ, va avé salarŭ anualŭ de 900 fl., bani de quartirŭ 200 fl., 5 cuincuenale de câte 100 fl. și dreptŭ de pensiune dela statŭ, solvindŭ tacsele prescise; invetătore provisorie 400 fl. și întregă întreținerea în internatŭ, definitivă salariu 600 fl., întreținerea în internatŭ și cuincuenale ca invetătoriulŭ. Ear invetătore pentru lucrul de mână, care are se propună iar până la 30 ore pe septemână, are remunerațiune de 300 fl. solviți de asemenea în rate lunare anticipative, precum și locuință, viptŭ, liminatŭ, încălditu și servițiŭ în internatŭ pentru persona sa, avendŭ însă a da directorei mână de ajutoriu și la alte agende ale internatului.

Concursele insoțite de documentele numite mai susŭ, se se presente subsemnatului comitetŭ până la 15 Augustă a. c. n.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunei transilvane, ținută la 13 Iuliu 1895.

Ioanŭ Hannia m. p.,
membru în comitetŭ.

Zacharia Boiu m. p.,
secretarŭ I.